

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adóznak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A Haverda-ügy főtárgyalása.

**Zárt ülés. — Az emlékiratokat nem olvassák föl.
Milyen volt Haverdáné? — A bankár ur és titkára.**

Tegnap számunkban a Haverda-ügy első vádlottjának, a színészkedő Jánosinak, szegedi viselkedésével, személyiségével foglalkoztunk. Bár a másik két vádlottról sincs semmi különös mondanivalónk, mert hisz láttuk őket a szabadkai főtárgyaláson, hallottuk beszédjüket, védekezésüket, a keresztkérdések tüzeben savaikat, mindazonáltal nem érdektelen dolog néhány sort papírra vetni a szegedi főtárgyaláson való viselkedésükről.

Haverda Mária, a hajdani boldog idők pazar asszonya, aki majdnem egy évig nélkülözte az érzékek gyönyörét, a szegedi főtárgyaláson is imponálni akar. A hú asszony szinte kéjelegni akar abban, hogy bámulják a szegedi szép asszonyok is. Ez a hiúsága azonban már nem igen talál viszhangra a női lelkekben. A szép Mariskáról zengett dicsőimnuszuk után csalódtak benne: másnak látszottak.

A főtárgyalás elnökének kérdéseire most is gyorsan, röviden felel. A védők munkája meglehetősen beszáradt. De mikor aztán a keresztkérdések tüzebe kerül, mint a tehetetlen hal vergődik a szóhal-mazban, végre is ügyvédjére pislantva — szemmel válaszol — tagad. Még Denneberget sem akarja ismerni.

Hanem mikor az elnök elértarta a vizsgálóbírónál — tehát védői befolyás — nélkül tett vallomását, akkor látható zavarba jön. Nem tudja, hogy mit irt alá a vizsgálóbírónál — mondja.

Ez Haverda Mária a szegedi főtárgyaláson.

A harmadik vádlott, a kabarék és orfeumokban oly sokszor megénekelte Vojta, a „selyem gyerek”. Ő is lovagja volt Mariskának. Hát ez ellen erőlyesen tiltakozik. Őt is láttuk a szabadkai tárgyaláson, a szegedin sem más. A gögös, ártatlanságát fennen hangoztató Vojta — „Vojta Antal erővel bünsnek mondják! Vojta Antal ártatlan!” — mondotta a tárgyaláson a megfelelő hangnyomattal. Hát szó ami szó, ilyen és hasonló hatásvadászattal lehet némileg hatni is. Például a szegedi hölgyek egyszerűen hősnek tették meg Vojtát ilyen kijelentései után. Mikor pedig még aztán folytatta: — „Nekem itt korona tanunak és nem vádlottnak keplene lennem” — akkor meg éppen behódoltak neki az érzékeny szívű nők.

Egyébként Szegeden is humorizál Vojta. A humor még a fogházban sem veszett ki belőle. Főként akkor él vele, mikor riválisáról szól.

Csak hogy lekicsinyelje őt, humorizál rajta. Csak mikor a Mariskának irt szerelmi

leveleit olvassák, rájja idegesen körmeit és szeretne főtugrani, kitépni a levelet olvasója kezéből.

A keresztkérdések tüzeben különben ügyesen megállja helyét. A szegedi tárgyaláson is tagadja azt, amit a szabadkain tagadott.

Balogh cikke Szegeden.

Balogh Béla szenzációs cikkét, mely a Bácskai Naplóban látott napvilágot, Szegeden most is olvassák. A Hagenmayer féle vendéglőben, meg a Tisza Szállóban, ahol a Haverda per szereplői: mint újságírók, ügyvédek, tanúk tanyáznak és étkeznek, tegnap kéziről-kézsre járt a Bácskai Napló már második kiadása. (A lapból akkor t. i. két kiadást kellett adni. Az első fél óra alatt elkaphatók.) Mindenki látni, olvasni akarta a szenzációs cikket, amely világhírre tett szert és rövidesen elnapolt egy tárgyalást.

A szegediek közül többnek meg van a lappeldány és féltett kincsként óráik összehajtogatva kabátjuk belső zsebében. De hát a tárgyalásra előkerült, mert most aktuális.

Es előveszi mindenki, akinek megvan, mert az most nagyon aktuális...

Jánosi emlékirat.

Tegnap négy óra után a levelek felolvasását folytatták. Érdekes epizódja volt a felolvasásoknak az, amikor Haverda Mariska bevallja, hogy a börtönőrnek 3000 koronát ígért a levelek kézbesítéséért, mert ezektől remélte megszabadulását.

A szabadkai ügyész és a vádlottnő között lefolyt fogházi jelenetek elmondása elmaradt. Felolvasták azonban a főügyési leiratot, mely a vád képviselőjét Papp szabadkai ügyészre bízta.

A levelek és hivatalos akták felolvasása után Szapári ügyész Jánosi emlékiratának felolvasását kéri.

Jánosi erre heveskedve felugrik és tiltakozik az emlékiratok felolvasása ellen, mert az abban foglaltakat valótlanságoknak mondja.

Az ügyész érvelésében egyedül ezen emlékiratok tartalmát tartja a való tényállás rajzolásának és éppen ezért ragaszkodik indítványához.

Külömben ezen indítvány tárgyalására zárt ülést kérnek, amit az elnök el is rendel. A zárt ülés 7 órakor kezdődött és 9 órakor ért véget.

A zárt ülés végén az elnök kihirdeti, hogy a tanács határozatát holnap, azaz ma reggel hirdeti ki.

A mai érdeklődés.

Ma mai sokkal nagyobb volt az érdeklődés, mint eddig. Különösen a nők tolongnak. Persze arról volt szó, hogy esetleg Jánosi emlékiratainak a felolvasására kerül a sor. Azoktól a nőktől, akik hasonló erkölestelen botrányokban találják gyönyörűségeket, telik csak ki, hogy még az újságírók helyeit is elfoglalták a az újságíróknak szinte ki kellett a szemérmertleneket helyeikről szorítani.

A tárgyalás megkezdése.

Elnök 9 óra 20 perckor nyitja meg a tárgyalást. Bevezetik a vádlottakat Vojta a börtönőrrel beszélgetve lép be. Szórákosztóságában még a kalapját is a fején felel.

Kihirdeti ezután az elnök, hogy a beidézett tanúk közül dr. Jarmateky, dr. Ugró és Berkovics Géza budapesti tanúk nem jelentek meg. Kihirdeti még, hogy Teleki Mór Budapesti tanunak kihallgatását elrendeli.

Az orvosszakértők.

Kihirdeti az elnök még, hogy az orvosszakértők kihallgatására holnap délután három órakor kerül sor. A szegedi orvosszakértőknek megengedi, hogy addig a tárgyalástól távol maradhatnak.

Jánosi emlékirat.

Ezután hirdeti ki elnök a tegnapi zárt ülés határozatát, mely szerint az ügyészi indítványt az emlékiratok felolvasására vonatkozólag elutasítják, a azokat nem olvassák föl. A határozatot ezzel indokolja, hogy az emlékiratok magánvallomásoknak tekintendők. Vallomásnak csak akkor volna tekintetük, ha azokat Jánosi jegyzőkönyvbe mondta volna, így azonban perrendszertől alaki okokból a tárgyalás folyamán felmerült bizonyítéknak nem tekinthetők.

Az ügyész semmiségi panaszt jelent be. Sérelmesnek tartja a határozatot a vádra s benne az esküdtek befolyásolását látja.

A tanúk kihallgatása.

Ezután féltízkor kezdődik a tanúk kihallgatása. Deák Lajosné hallgatják ki először. Ő nem ismeri fel a gyilkost, mert csak a fegyver villanását látta. A lövés után Haverda Boldizsárné kétszer kiáltott föl: megölték, s ezután fogait csikorgatva, eszméletlenül esett össze.

Az elnök azon kérdésére, vajjon a lövés előtt köszönt-e Jánosi tanu nemmel felel. Elmondja tanu, hogy Haverdáné nem volt kegyetlen, csak szigorú és fősvény.

A lányát azért nem szivlelte, mert ez folyton becsúrló kifejezésekkel illette.

Az esküdtek és László előadó bíró néhány kérdést intéztek a tanuhoz. A többek között azt is, vajjon Haverdáné a lövés előtt tett-e elutasító kézzmozdulatot?

A tanu erre határozottan nemmel felel, mire Jánosi tiltakozva felugrik, majd ezekkel a szavakkal ül le: nem bánom csinálnak velem amit akarnak.

Deák Olga volt a második tanu. Szerinte Haverdáné nem volt kegyetlen. Olyan anyának ismerte, aki a lányát szereti. Mariskáról mindig, mint kedves gyermekéről beszélt. Németh esküdt kérdése után a tanut megeskették. Megekeskítették Deák Lajosné is.

Vojta a rendőrtisztviselő.

Major István, hűvösvölgyi erdővéd kihallgatására kerül a sor. Jóízű magyarsággal adja elő hűvösvölgyi találkozásait Jánosival és Vojtával. Határozottan tudja, hogy Vojta rendőri igazolványt mutatott föl neki.

Jánosi erre felugrik, s azt állítja, hogy ő volt az, aki a rendőri igazolványt felmutatta.

— Ugyan, ne beszéljen bolondokat, volt a tanu felelete, hiszen csak meigmerem.

Vojta azt mondja, hogy az igazolvány Jánosié volt, aki dühében szinte tettelességre akart vetemedni, de az elnök csendre parancsolja.

A tanuval letetetik az esküt.

Klein Pál Lipót.

A felszámolás alatt levő bank igazgató urára kerül ezután a sor.

Erdekelve volt 10 000 koronáig, a mennyiben ezen összeggel állt jól Haverda Mariska havi járulékaért. Haverda Boldissárné meggyilkoltatása után Haverda Mariskának 40 koronát adott utiköltségre. Azt állítja, hogy Mariskát neki uzsoraügynökök ajánlották.

Eltagadta azt, hogy ellene hamiseskü miatt eljárás van folyamatban, amit azonban rábizonyítanak. A megeskedettségét melőzik.

A titkár ur.

Bíró Armin, banktitkár ur volt a következő tanu. Haverda Mariskát ismeri. Haverdáné meggyilkoltatásáról kártyázás közben értesült. A hír egészen közömbösen hagyta. Nem volt az ügyben érdekelve, mondja, de később leutazott Szabadkára, mivel érdekelve lett.

Azt kérde elnök, hogy hogyan származott ez a hirtelen érdeklődése, amire tanu zavartan felel.

Németh István esküdt intéz még jelentéktelen kérdést a tanuhoz, mire kihallgatása fél egy órakor véget ér. Ezzel az elnök az ülést be is rekeszti.

Az elnök.

Az elnök hosszadalmasan, unalmasan, szinte a kellő erély nélkül veseti a tárgyalást.

Délutáni tárgyalás.

Popper kihallgatása.

Fél négykor kezdik Popper kihallgatását, aki ellen hamis tanuskodás és okirat-hamisítás miatt kéthete tettek feljelentést.

Elmondja tanu, hogy 2000 koronát adott kölcsön. Március 25-én délután Haverda Mariska kihívta őt az üzletéből. És így szólt hozzá:

„Elhatároztuk, hogy Jánosi lelővi anyámat. Igazolja az alibijét, kap 6000 koronát.”

Erre ő kijelentette, hogy azt sem tudja, mi az az alibi. Mikor ezt megtudta, ennyit felelt Mariskának:

„Ebből baj lesz!”

Mariskától azt kapta feleletül, hogy baj nem lehet, mert hiszen Jánosi agyonlővi magát.

Mariska távozása után Popper bement Farkas nevű üzletvezetőjéhez és közölte vele az ajánlatot, aki helyeselte a tagadó választ. Erre elment a Royalba, ahol megmondotta Mariskának, hogy nem vállalkozik.

Sirva panaszkodik a sajtó kiméretlen eljárása ellen, amely őt tönkretette.

Bródi és Lengyel védőügyvédek intéznek most hozzá kereszkérdéseket, majd Klein Pál Lipóttal szembeszűik.

Klein Pál Lipót tagadja, hogy ő mondta volna Mariskának, miszerint szidó nem vállalkozik olyasmire, amit Poppertől kíván. Popper megmarad állítása mellett, mire egymást hazugnak nevezik.

Elnök vet véget a civódásnak azzal a kijelentéssel, hogy vagy az egyik vagy a másik tanu hazudik.

Jánosi támad ezután Popper ellen s azt állítja, hogy Mariskát Popper többször kipellengérezte.

Popper tiltakozik ellene, s azt kérde, hogyan jutott volna neki eszébe ilyesmit vallani, ha Mariska nem teszi neki ezt az ajánlatot.

A délután folyamán a tárgyalás komolyabb volt, mert a koronatanut hallgatták ki.

Zombor város közigazgatási bizottsági ülése.

Egészségügy.

Dr. Danninger Adám, tiszti főorvos helyettes jelentése szerint a közegészségi állapot Zombor városának területén a múlt hónapban elég kedvező volt. A heveny fertőző kórok száma állandóan csökkent. Az általános körmőrgalom azonban elég élénk volt. Az uralkodó kór nemet az influenza képezte. 72 halálessettel szemben az élve született gyermekek száma 80 volt. Meghalt a múlt hónapban összesen 72 személy, ezek közül veleszületett gyengeségben 2, görcsökben 8, gyermekaszályban 3, bélhurutban 4, roncsoló toroklobban 2, hasi hagymázban 2, tüdőgyulladásban 5, tüdőgümőkórban 15, gutaütésben 2, vizeletgyulladásban 2, elmebetegségben 1, agkori végkimerülésben 4 és egyéb természetű természetes halálokokban 22. Élve született 80, ebből törvényes 72, törvénytelen 8.

Állategészségügy.

A város területén január hóban csak a veszettség uralkodott.

Tanügy.

Faragó János királyi tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás és közoktatási miniszter a zombori magyar jótékony nőegyletnek azon humánus ténykedéséért, hogy a helybeli népiskolákat látogató szegény iskolás gyermekeket eddig mintegy 30 000 korona értékű téli ruházattal látta el, nevezett egyletnek meleg hangu elismerését és köszönetét nyilvánította.

Adóügy.

Popp György pénzügyigazgató jelentése szerint a különböző adónemek közül a következő összegek folytak be a múlt január havában.

Egyenes adóban 49067 kor. 02 fillér, Hadmentességi díjban 370 korona. Bélyeg és jogilletékben 15950 korona 91 fillér. Fogyasztási adóban 7916 korona 74 fillér. Ta-

nitói nyugdíjban 455 korona 10 fillér. Országos betegápolási pótdóiban 821 korona 85 fillér.

A munkaközvetítés reformja.

A meddő közjogi szörszálhasogatás, teljesen elterelte a közvélemény figyelmét szociális bajaink felől. Másodrendű kérdésekkel töltjük el az időket s a nagy megoldásra váró kérdések elintézetlenül maradnak. Pedig — nem tévedünk — ha kimondjuk, hogy a társadalmunk megerősítésére, a nemzeti önállóságunknak kifejlesztésére elsőrendű befolyást csak úgy gyakorolhatunk, ha a szőnyegen levő szociális problémák megoldásába fogunk, szociális intézmények megvalósítása.

Egyik ijesztő mértékben növekedő szociális bajunk, mely a nemzeti termelést is megbénítja, a munkanélküliség. A munkanélküliség kérdésének megoldását a munkaközvetítés reformjával lehet elérni. Fejlődésben levő gazdaságpolitikai irodalmunk e kérdésben egy kiváló kvalitású munkával gazdagodott. Palócz László szegedi újságíró „A munkásosztály kiváltságai” címmel meglepően értékes munkát írt, melyben a munkaközvetítés reformját tárgyalja sok szeretettel és gazdag tudással.

A könyv egész tartalmának tonusa benne van a munka bevezetésének következő sorában: „Amikor a korszellem demokrata elvekben fürdik és amikor a nemesi kiváltságokat temetni készülünk, én kiváltságos jogokat keresek a bérmunka társadalmának, mely a mai helyzetében azokra a kiváltságokra becsületesen rászolgál.”

A munkaközvetítés reformját a szerző körülbelül így gondolja.

A munkaközvetítést államosítani kell. Mindazok, akik ma munkakönyvvel rendelkeznek, kapjanak új könyveket, melyek egymásután következő sorszámokkal legyenek ellátva. A könyvbe felvett adatok a központi és vidéki közvetítőkhöz lenne ugyanazon számmal ellátott törzslapon feljegyezve.

Az ujonan kiadott munkakönyvekben kiszakítható lapok legyenek úgy, hogy a kettő között kopirpapír feküdjön. A munkából ki, vagy a munkába belépő munkás könyvébe a munkaadó bejegyzi a ki, illetőleg belépést. Az egyik lapot kiszakítja, amely az állami közvetítőhöz már megvan címezve s a legközelebbi postaszekrénybe dobja. A közvetítőben a beérkező papíron levő számból rögtön megtalálják a törzslapot, rajta minden adattal. Így naponként megállapítják, hány munkás dolgozik, hány van munkanélkül. De tudják azt is, hogy a munkanélküliek mily iparágból valók és hol tartózkodnak. A közvetítő azonnal tudja őket elhelyezni, jövőjük felül rögtön képes gondoskodni.

Igy a vásárban adott reformjavaslatból látni annak életrevalóságát, könnyű kezelhetőségét és használhatóságát.

Az állami munkaközvetítést szívesen látnók. Es csak legutóbb mondotta egy vezető emberünk, hogy a mi programunk az, mely legközelebb áll ahhoz, amit a tudomány államszocializmusnak nevez. Mindenütt követeljük az állami beavatkozást, ahol abból a dolgozó szegény néposztályoknak haszna van.

Magyarországon ötvenezernél több állandó munkanélküli van. Ötven ezer munkára vágyó, dolgoz kezét tudunk a nemzeti összvagyonosodás és jólét érdekében munkába állítani helyes munkaközvetítési reform által.

Legjobb beszerzési forrás porosz szén, koks és kovács szénre. — Tessék próbarendelést tenni!

Nagy tűzifa készlet!

Vagyok bátor a nagy közönség tudomására adni, hogy egy budapesti szénagykereskedővel kötött bizományi szerződésből kifolyólag azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a szabadkai piacon a legjobb minőségű valódi porosz szenet, porosz koksot és kovács-szenet bevezethetem, és pedig: 1036-66

100 kgr. elsőrendű porosz szén ára 4 kor. 40 fill.
100 kgr. elsőrendű koks ára . . . 5 kor. — fill.
100 kgr. 2-szer mosott porosz és szabolcsi kovács-szén . . . 4 kor. 40 fill.

Legkevesebb mennyiséget is házhoz szállítom. — Nagyobb rendelésnél árkedvezmény. — Főelvem a pontos mérlegelés.

Kasza János tűzifa- és szénkereskedő, bognárárúk raktára Szabadkán.

Telefon-szám 297.

IV. kör, Deák-utca, Milkó-ház.

Telefon-szám 297.

Pontos kiszolgálás!

Köszönettel tartozunk a reformjavaslat szerzőjének, mely mély szociális belátással, a körülmények fontos mérlegelésével készült.

Bertalan István.

Fehér bál.

A bácsi patronage egyesület farsang vasárnapján tartotta meg „fehér bálját.” E címre méltán rászolgált ezen bál, mert nem csupán az egyesületi vendégek ruháskája volt hófehér, de igazán lelkiileg is fehérek voltak azok a fesztő rózsabimbók, amelyeknek tiszta lelki hamvát nem érinté még pusztító vihar.

Ártatlan jókedvvel, minden érdeket kizárva mulatott ezen kis sereg; egy része a vendégeknek képezte a táncosokat, míg a másik rész a kis táncosokat. Volt ott dal, konfetti dobálás, vidám hangulat, melyben a szülők igaz örömmel gyönyörködtek.

Megjelentek a lelkiatyák is, sőt az intelligencia egy része is. Ime egyesületünk bemutatta, hogy mi nem ellenessük a vidám lelkek örömet, szórakozását, mi csupán arra törekünk hogy a reánk bízottakat olyan helyektől, mulatságoktól megvédjük mi a leánysszív legszebb ékességének, a tisztaság erényének kárára volna.

Mulasson az ifjúság, vigadjon, de csak mindig érdemelje meg a mulatsága ezt a címet „fehér bál”

Jószívű adakozók izletes oszonnáról s hűsítőkről is gondoskodtak. Isten fizesse meg jóságukat.

Dr. Hannig Györgyné.
pat. előjárónő.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Rövid és divatárú-ünetbe egy segéd alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.

ÉRTESÍTÉS.

Több oldalról megkeresték már nyomdánkat, hogy a vasárnapi, ünnep-napi evangéliumok után szokásos „Hit-Remény-Szeretet”-et a hívők használatára nyomassuk ki. Most már értesíthetjük az érdeklődőket, hogy a magyar, német, bunyevác nyomtatványok készen vannak.

IGAZGATÓSÁG.

Hamvazó-szerda.

Az anyagi egyenlőtlenség kelti az emberiség viszálját. Az anyagban való dúsalkodás feledteti a dúsagzaddal az erkölcsi egyenlőséget. Az anyagiakban való szűkölködés kelt gyűlöletet a dúsagzaddal ellen s lesz így még a szegény előtt is üres fogalom az erkölcsi egyenlőség. Amaz feleli a parancsot: szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Emaz feleli a másik parancsot: ne kívánd másnak azt, amit magadnak nem kívánsz. Az emberiség küzdelmein végig vonul ez a valóság.

De a katolikus egyház, eszméinek, tanainak és igazságának magasztosságában intőleg emeli föl szavát a vigasságok napjai után, melyek a szegénynek nyomoruság napjai voltak talán. Porból lettél, porrá válss, mondja az emberiségnek. A testnek ezen gyarló anyagi egyenlőségére figyelmeztetve int az erkölcsi egyenlőség fenségére. Int a felebaráti szeretetre, int az igazságosságra, rámutat a boldogsághoz vezető utra.

Aki nem érti meg ezen intő szavakat, az emberi méltóságának megtagadója, az, az emberiség nyomoruságának terjesztője. A gyűlölet gerjesztője.

Halgassatok az egyház szavára: porból lettetek, porrá lesztek és igaz emberek válnak belőletek, a béke és a boldogság emberei.

— Egy külterületi iskola bezárása. A városi tisztii főorvos előterjesztésére dr.

Bíró Károly polgármester a Szabadka külterületi, ugynevezett suplyáki elemi népiskolát kímesseltetés és fertőtítés céljából f. évi február hó 10-ától bezárólag 13-ig bezáratta, mert ezen iskolában bár igen enyhe lefolyású, de mégis nagyobb számú kanyaró eset fordult elő.

— Ker. szociális kerületi titkár Frűhvirt Mátyas ma Pécsre utazott és csak jövő hét végén jön ismét városunkba.

— Szinelődás Paripáson. A paripási Katolikus ifjúsági egyesület folyó hó 2-án és 5-én saját színpadja javára szépen sikerült színdarabot rendezett. Előadásra került két egy és egy két felvonásos darab, melyek a hallgatóságot állandó jérűs kedvben tartották.

— A magyar asztaltársaság hushagyó keddje. Szépen sikerült összejövetelt tartott tegnap este a Magyar asztaltársaság saját helyiségében a farsang befejezésekképen. A társaság titkára, Kopunovics Lajos a megjelent hölgyeket köszöntötte fel.

— Szívszélhűdés. Lulics Jakab, közművesmester és építési vállalkozó tegnap délután Csantavérről hazajövet az utcán rosszul lett. Szinte önkivületi állapotban tartott régi háza felé, amely a Beresényi utcában volt. Itt eszmélt föl, s vette észre, hogy rossz helyen jár. Megfordult, hogy új házához menjen, ahol most lakik. De csak a Damjanics utcai központi iskoláig ért, ahol szívszélhűdés érte. Lakására Horváth, betegségyógyászati alkalmazott szállította, ahol a gyorsan előhívott és haladéktalanul megjelent Révfy Jenő dr. orvos nyújtott neki segílyt és mentette meg.

— Bohóc-estély. Rendkívül változatos programmal tartotta meg ezévi bohóc-estélyét a helybeli Kath. Legényegylet. A különben szép, nagy, tágas díszterem annyira megtelt, hogy mozogni is alig lehetett. A négerék ünnepi tőnéát mutatta be a fekete földrés Szudán egy emberevő törzsenek egyik Európába szakadt töredéke a különben nyugati műveltségű, gentleman Kilimaru Kukuriku törzsfőnök vezetése alatt. Alattvalóinak legjavát, legszebb diszpládyait hozta magával, akiknek az ő állítása szerint nincs egyéb vágyuk, mint hogy egykoron nem közönséges gyomorba, hanem őfelsége királyi gyomrába kerülhessenek. Szerették volna bemutatni, hogyan szokták a fehér embert megenni, de általános meglepetésre nem akadt rá vállalkozó. A „Vájó-vájó” hadi ének harcias riadózával fejezték be rendkívül mulattató mutatványaikat. Patvar doktor (Vitanovics Antal) mutatta be azután az ügyesség és a váltótörvényszék előtt előnyösen ismert apósát és nagy thokháju feleségét. Majd a zsidó finác (Egrényi Ferenc) mesélte el egy tál spenót cuspájz miatt fucsba ment parthiját. Mindkettő szongora kísérettel. Deák Mariska kedvesen csicseregte el egy levélről szőtt drámáját, amely levélről pedig a felbontás után kitud, hogy e helyett „Drága angyalom” így kezdődik: Agulár Dávid ajánlja guaikenócsét stb. Pfister István poppás női imitációval sipította el Tóni néni-ek és a kis Kusinnak (Nem vagy te hadnagy) henegeéseit. Kulics jóízű humorral adta a közönségnek apró hírekkel és hirdetésekkel kedveskedő riportert. Sünni nem akaró kacagás közben, huzta a [mozi alakjában a doktor (Lipostyák József) a gyomorfájosnak (Báics Lázár) gyomrából a különböz, lehetetlen tárgyakat majd foghuzással (Kozma Gyula) és fotografálással mulattatta a közönséget. Egyike a legsikerültebb alakításoknak volt Vitanovics Pivonka Engelbert orchesterderekora amelylyel állandó derűlt-ségben tartotta a közönséget. Méltó befejezés volt a zsidó unoc, amit Egrényi ismert humorával adott elő. A néger főnököt Kulics kitűnően alakította. A ki ott volt, sokat nevetett és jól mulatott. A tánc 12 ig tartott.

— A Sas Asztaltársaság estélye. A szabadkai Sas Asztaltársaság folyó hó 8-án este a Lang féle helyiségben fényesen sikerült táncmulatságot rendezett, amely azonban ritka mulatságok közé tartozik, ahol jól is lehet mulatni. Az a kedves keresetlenség,

az a bájos egyszerűség és az az intin környezet sehol sem volt tapasztalható annyira, mint épen a sas asztaltársaságnál. A rendezők megmutatták hogy szívtűn viselik az asztaltársaság érdekeit, mert mindent elővetett, hogy a közönség jól érezze magát. A mulatság sikere érdekében Stemmári Jánosné urnó fáradozott. A hölgyeknek a rendezőség csinos fehér bőrből készült asztábrázoló táncrenddel kedveskedett. A társaság, melyben számtalan fiatal leány és szép asszony volt, csak reggel felé gondolt a hazamenetelre. Megemlékezésre méltó Lang vendéglős finom és tapintatos kiszolgálása. A jelenvolt asszonyok Korosek Antalné, Illgen Jánosné, Vasvári A. Józsefné, Vig Za. Sándorné, ifj. Kelemen Jánosné, Dürfler Jánosné, Vetró Jánosné, Turubáse Jánosné, Koch Iléné, Stemmári Jánosné, Ficher Mórné, Ikonics Kálmánné, Hubert Dezsóné, Riess Dezsóné, Kaich Dezsóné, Kriszán Jánosné, Kovács Béláné, Zomborszki Danielné, Ham-burger Sándorné, Pollák Hermanné, Balázs Piri Istvánné, Horváth Jánosné, Nagy Józsefné stb.

— Figyelmeztetés! A beálló könyvidény alkalmából kelíően óvakodjék mindenki a fővárosi és egyéb ismeretlen utazó könyvügynököktől, kik a közönség megtévesztésére törekszenek. — De felesleges is ezekhez fordulni, mert Heumann Mór könyvkereskedő részletesen tájékozott bármely magyar szépirodalmi és gyűjteményes munka előnyös havi részletfizetésre kapható és előzőleg megtekinthető.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETESEI ALAPJÁN bevá-
:-: sariánsikat csakóalík. :-:

Versezet.

A Herceg-utcai sárba a napokban majdnem belefult egy farsangoló magyar. E szomorú hírrel kapcsolatban a következő sorokat kaptuk.

Torma, Kovács, Kálmán, Gyula, Béla
utcaik körusban:

Esik a fűrteteg s van is edr rengeteg,

— Boldog Magyar és Halasi utcaik,

Be jó mostan nektek!

Tízta a járdáitok, keramit e gránátok,

De jaj nekem bizonyos Sömlőnek,

Sárból ki sem látssom!

Nincs fenék az utón, nem kell léda kuton,

Ussom immár és a sárból kinnal,

— Karom égre nyujtom.

— Halasi-ut, Magyar utca és a többi
kövezett utcaik politikai gyönyai!

Még kell neked Sömlők, még jön az eszed még!

Igy jár, aki 9 óra után

Még mindig ellenzék!

IRODALMI UJDONSÁG!

Barelle: A kereszténynevelő irányelvei, ára 32 fillér.
Bökor: Három színdarab fiatal leányok számára
ára 1 korona.

Hatvány: Én és a könyvek, ára 3 korona.

Harding: Szerencse katonái, ára 2 kor. 40 fillér.

Karácsonyi: Egyháztörténelmi emlékek, ára 30 kor.

Kenedi: Az élet könyve, költve, ára 6 korona.

Lovecký: A kis honvédök, ára 1 korona.

Platz: Tudásunk korlátai, ára 1 kor. 80 fillér.

Szomaházy: A férjhezmenés művésze és egyéb
problémák, ára 5 korona.

Altenburger: Esperantó nyelvtan tíz leckében,
ára 1 korona.

Schatz: Magyar Esperantó zsebszótár, ára 240 kor.

Török: Teljes Esperantó nagyszótár.

Kapható:

Krécsj A. Nándor könyvkereskedésében

Szabadkán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Telefon 2-83.

Bácskai apachok.

— Utónálló legények. —

Gärtner. Leó székely 19 éves földmives nyugodtan használt tartott Kerény utcán, a midőn Stöckl János, Smidt György és Ertl József k. ö. önyei suhancok utját állták, botokkal és k. ö. ölekre erősített vasgolyókkal leütötték és végül zsebkésüket is testébe mártották.

A közbiztonság e veszélyeztetőit a csendőrség elfogta és a viaszgálatot ellenük megindította. Ugyanacsak Bácskában Doroszló községében történt egy ehhez teljesen hasonló eset azzal a különbséggel, hogy ennél a hadseregnek egyik tagja is aktív részt vett.

Resch József József 20 éves doroszlói földmives este 7-8 óra között az utcán találkozott két régi barágosával, Komáromi István 22 éves, a zombori 23-ik gyalogezred 13-ik századánál ténylegesen szolgáló kőszatonával, valamint Bacslanger József 15 éves doroszlói földmivessel. A találkozás szegény Reschre igen súlyos következményekkel járt, a mennyiben a katona őt oldalfejtővel hátra szurta, Bacslanger pedig szíjra erősített ólomgolyóval fejbe ütötte.

A csendőrség a tettesek közül a katonát a zombori 23-ik gyalogezred 4-ik zászlóaljparancsnokságánál, a civilt pedig a királyi ügyészségnél feljelentette.

A harmadik eset Monostorszegezen történt, ahol Tuczakovics Mátyás 57 éves monostorszegei gazdát a déli órákban Csulics István, Márton, Darasics János és Pásits Adám, mindannyian monostorszegei földmivesek az utcán minden ok nélkül megtámadták s kézeikkel hátán három helyen megszurkálták. A tettesek ellen az eljárás megindult.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Műsor:

Csütörtök: Liliom.

Péntek: Aranyvirág.

Szombat: Luxemburg grófja.

Vasárnap délután: János vitéz. Este: Luxemburg grófja.

Egy ház mely áll két szoba, konyha, előszoba (főhelyiség), egy szoba, konyha (különálló épület) és megfelelő melléképületekkel a villamos teleppel, kerttel **= együtt = eladó.**

Ügynökök díjaztatnak.

Cim a kiadóban.

1129-6-5

Korcsmárosok és bortermelők figyelmébe!

1909 március elsején életbe lépett új bortörvény értelmében minden szőlőtulajdonos, aki borát el is adja, minden korcsmáros „Bornyilvántartást” köteles vezetni. Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában, a miniszteri rendelet által megállapított mintában beszerezhető. Kereskedőknek bizományba ad a Szent Antal nyomda-vállalat.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szervezetet könyvnyomdájában Szabadkán.

44/1910. szám.

1154-1-1

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város polgármestere a város közigazgatási bizottságának 268/1909. kb. számú határozata folytán ezennel közhírré teszi, hogy a közigazgatási bizottság az 1909. évi december hó 11-én tartott ülésében a szabadka-gombos-palánkai helyi érdekű vasut mentén Szabadka város határában szükségessé vált útleítésítványok átadása tárgyában a következő határozatot hozta:

1. Az útátjárók fentartását illetőleg kimondja, miszerint azokat a sin száktól számított 8-8 méter távolságra a h. é. vasuti vállalat 8 méteren túl eső részben Szabadka sz. kir. város közönsége, az útátjárókon át vezető utakat pedig teljes hosszu-águkban Szabadka sz. kir. város közönsége tartozik fentartani.

2. Az útátadási jegyzőkönyv 1. és 11. tételei alatti párhuzamos utakat Szabadka sz. kir. város, a 2-10., 12-14. tételek alatti párhuzamos utakat pedig azok az érdekeltek tartoznak fentartani, akik azokat használják.

3. A jegyzőkönyvben foglalt észrevételek 1-8. pontjai alatt felsorolt hiányok, a h. é. vasut r. társ. által időközben pótoltatván, e részben határozathozatal szüksége fent nem forog.

4. A jegyzőkönyvben foglalt észrevételek 5., 9., 11. pontjaiban, valamint a csatolt nyilatkozatokban kért útátjárók és párhuzamos utak beiktatását, illetve részbeni elhagyását a közig. bizottság jóváhagyólag tudomásul veszi.

5. A város határában létesült állomások hozzájáró utjainak átadása megtörténvén, azok építési és fentartási költségeinek hozzájárulási aránya iránt időközben megfelelő határozatok hozatván, e részben újabb határozathozatal szüksége fent nem forog.

Miről Szabadka szab. kir. város közönségét és a szabadka-gombos-palánkai h. é. vasut építési vállalatot ezen hirdetmény egy-egy példányának megküldése, a többi érdekelteket pedig ezen hirdetmény hírlapi közlésétele útján azon figyelmeztetéssel értesitem, hogy jogukban áll f. évi február hó 10-ik napjától beszűrőlag február hó 25-ik napjáig a vonatkozó iratokat a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinteni, s ugyanezen idő alatt, a közigazgatási bizottságnak fent közölt határozata ellen a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz címzett és a közigazgatási bizottsági iktatóban benyújtandó felelővéllel élni.

Szabadkán, 1910. évi február hó 3-án.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi ruha elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,
papi és polgári szabó.

159-236

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasic Mihály és Társai

bádogos. Szabadka, I. Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órás és ékszerész. Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István

épület-műlakatos és gépjavitó üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokosh-palota.

Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sirkereteket, szivattyus kutakat, varrógépeket és kerékpárok szakaszerű javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 3.

Telefonszám 206.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőszőbb bevásárlási forrás.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I. kör, Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egri-utca, a színház mellett.

Gál Péter

disztemetkezési vállalat. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kasza János

tűzifa, szén nagyban és kicsinyben való előrusítása. Házhoz szállítva. Szabadka, Deák-utca 3.

Kovács Béla és Társai

varrógép-, kerékpár- és gramofon-kereskedése. Szabadka, Kasinczy-utca. Telefon 339.

Kövecz Erzsébet

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

disztemetkezési vállalata. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasuti indóházzal szemben).

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstölője. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztorgályos. Szabadka, I. kör, Damjanich-utca.

Széchenyi István

épület- és butorasztalos Szabadkán, Damjanich-utca 102. sz. a. (Lévay-ház) Zöldfa-körszoms.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert

épület- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, díszmű-, női- és uridivatáru-üzlete. Szabadka, I., Deák-utca, Veres-féle házban.